

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi poli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 80 kr., za četrt leta 90 kr.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gold. 20 kr., za četrt leta 1 gld. 15 kr.

V Ljubljani v sredo 4. januarija 1871.

Obseg: O novem letu. — Prijateljem sadjerejstva za novo leto. — Koliko ptiči koristijo gospodarstvu. — Usmilite se ubozih tičev pod prostim nebom! — Dolgoletne opazke o kačah. — Še nekoliko dokazov za slovanstvo starodavnih Venetov. — Slovenci. — Slovnstvo. — O zadevah slovenske Matice. — Mnogovrstne novice. — Dopisi — Novičar (Prememba vojne postave z ozirom na bogoslovce).

O novem letu 1871.

Ko Mesija se prikaže svetu,
Angelj svitli peva, se raduje:
„Slava v raji Večnemu Očetu,
Sveti mir na zemlji naj kraljuje!“

Ko pripeljal časa tir neskončni
Leta mladega je prvi dan:
Angelj blaženi v višavi solnčni,
Oj, postani zopet Ti glasán!

Narod družega zdaj tre, sovraži,
Krvna reka po zemljici lije;
Kri prelita strasti ne vtolaži —
Ne sovraštva, katero v srcih klije.

In pastir narodov v ječi krasni
Toči ljubljeni jetnik solzé:
Tolažnik pastirjev v noči jasni
Oj posuši solze Pijeve!

Angelj, glas naj Tvoj se zopet sliši,
Naj po svetu milo se glasí,
Narod vsak v srce si ga zapiši
In ohrani ga do konca dní.

Vtihnijo na vek besede take:
„Vi ste hlapci, mi smo vam gospodje!“
Keruba naj glas predrè oblake:
„Mir Vam, bratje ste si vsi narodje.“

V plug spremeni meč naj se krvavi,
Zemljo blagoslovi naj Gospod,
Trudni kar ratár u brazdo stavi,
Naj bogat rodi jeseni plod.

Prava svoboda naj se razšira,
S čednostjo naj druží se omika;
Slave sinom, ljudstvom vsem naj vera
V letu novem bode kinč in dika.

Novo leto! solze vse obriši,
In zaceli rane vsem stvarém.
Glas naj radostni se zopet sliši:
Slava Večnemu in mir ljudém!

Janez Bile.

Gospodarske stvari.

Prijateljem sadjerejstva za novo leto.

Spisal Lovro Mencinger Golski.

Sè zadnjim udarcem Silvestrove polnoči odbila nam je ura zadnji trenutek sedme desetletne dôbe našega stoletja, ter izročila vso delavnost naroda našega in vseh sedanjcev večnej sodbi in zgodovini; rodila pa se je nam nova osma desetletna dôba s prvico. Začnimo tudi mi s prvico! Bodimo složni!

Sedanji čas se po pravici sme imenovati čas naravnega življenja, kajti enakost hrepení po enakosti. Po tej naravnej poti edinijo se narodi, po tej poti zedinujemo se na duhovno in materijalno korist; vsaj neovržljiva ostane stara prislovica: „Sloga jači“. — V edinosti veselo ti tekne vsako delo.

Zaostajati pa mora vse, karkoli se neče ali se ne vé ukloniti tej postavi, zaostajati mora posebno dandanes, ko vse se razvija hitro — viharno.

Vse drugo drugim prepustivši hočem pomeriti le sadjerejsko umetnost in delavnost po tej postavi.

Koliko neki doseže sadjerejec, ako ostane samec? Akoravno sam za-se morda veliko in tudi še za okolico nekoliko, vendar pa v drugem oziru premalo. Delavnost njegova, ako je še tako sloveča, ostane vendar-le posamesna, in za obči blagor preslaba. Le ozirimo se nekoliko nazaj v pretekla leta, in videli bodemo, koliko vspeha imajo posamesna dela. Želim si tukaj imeti v rokah zapisnik vseh rodoljubov, ki so se pečali sè sadjerejo. Razen nekterih sedaj res cvetočih sadjerejskih del nahajajo se skoraj po vseh naselbah dežele naše priče nekdanjih pridnih rok, — a ko so se te odtegnile, zaspalo je vse, in sedanjci imenujejo svojo last staro neukretno drevje, katero jim rodi ali pa ne, po svojej trmi, in mnogo gospodarjev je tacih, ki mislijo, da dedovana hiša ostati mora v svojej starinskej častiljivosti, tako tudi zemljišče, katero jim je prišlo v roke po prvenstvu ali po poroki. Srednje in staro ljudstvo pripoveduje tu in tam o sadjerejskih ograjah, ki zapuščene od prvih rok so postale vdove, in enake kakemu otročjemu delu poginile so enodnevnim muham podobne.

Prizadeva si in prizadevala si je častitljiva družba kmetijska že nad sto let; deželna gosposka po marljivih predstojnikih, ki so marsikaj obudili v življenje; prizadevalo si je duhovstvo, katero je od nekdej imelo v svojej vrsti najmarljivi sadjerejce; trudili so se šolski učitelji in obudili v posamesnih kmetih veselje do sadjereje; al čem večje je bilo njihovo prizadevanje, tembolj nas uči sedaj skušnja preteklih let, da posamesna